

# Verksamhetsplan 2019

---

FOKUS-nämnden

## Innehållsförteckning

<b>1 INLEDNING</b> .....	<b>4</b>
1.1 Syfte och målgrupp för rapporten.....	4
1.2 Kommunens styrmodell .....	4
<b>2 VERKSAMHETENS GRUNDUPPDRAG</b> .....	<b>6</b>
2.1 Metod för att beskriva verksamhetens uppdrag.....	6
2.2 Verksamhetsidé .....	6
2.3 Verksamhetens styrande dokument av särskild betydelse .....	7
2.4 Vision och värdegrund .....	7
2.5 Verksamhetens målgrupper av särskild betydelse .....	9
2.6 Verksamhetens kvalitet i helheten utifrån olika nyttoperspektiv .....	9
2.6.1 Kundnytta - kvalitet och effektivitet utifrån målgruppernas perspektiv (de vi är till för).....	9
2.6.2 Medarbetarnytta - kvalitet och effektivitet med avseende på kompetens, medarbetarskap, ledarskap och arbetsmiljö .....	10
2.6.3 Ekonominytta - kvalitet och effektivitet i verksamheten och processerna.....	10
<b>3 EKONOMISKA RAMAR</b> .....	<b>12</b>
3.1 Verksamhetens ekonomiska resurser .....	12
3.2 Verksamhetens volymer .....	<b>Fel! Bokmärket är inte definierat.</b>
3.3 Verksamhetens nyckeltal kopplade till resurser.....	<b>Fel! Bokmärket är inte definierat.</b>
<b>4 KVALITETSSÄKRING AV GRUNDUPPDRAGET</b> .....	<b>13</b>
4.1 Omvärlds- och nulägesanalys .....	13
4.2 Resultatanalys .....	14
4.3 KKiK - Kommunens Kvalitet i Korthet.....	14
4.4 Slutsats av resultatanalys .....	14
<b>5 PRIORITERADE FRÅGOR I UTVECKLINGSARBETET</b> .....	<b>15</b>
5.1 Dals-Ed - här jobbar vi för attraktivitet .....	15
5.2 Hållbarhet ska vara en självklarhet i Dals-Ed .....	15
5.3 Invånarna i Dals-Ed ska känna delaktighet .....	16
5.4 Övriga mål .....	17
<b>6 NATIONELLA MÅL - förvaltningsnivå</b> .....	<b>18</b>
6.1 Barn och elevers utveckling mot målen.....	18
6.2 Trygghet och studiero .....	18
6.3 Åtgärder mot kränkande behandling .....	18
6.4 Läroplanens uppdrag .....	18
6.5 Elevhälsans medicinska insats - Skolhälsovård .....	19
6.6 Internatboende.....	19

6.7	Bibliotekslagen.....	19
6.8	Kultur- och fritidsverksamhet.....	19
<b>7</b>	<b>VERKSAMHETENS PLANERING .....</b>	<b>20</b>

# 1 INLEDNING

## 1.1 Syfte och målgrupp för rapporten

### Vad är en verksamhetsplan?

En verksamhetsplan är en skriven plan av de aktiviteter man planerar att genomföra i verksamheten. Verksamhetsplanen konkretiserar hur vision, mål och övriga strategier ska förverkligas det kommande året.

Verksamhetsplanen utgör förvaltningens tolkning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål samt nämndens och förvaltningens grunduppdrag och ambitioner.

En verksamhetsplan är inte bara sammanbunden med politiska målsättningar, utan även med kommunens budget. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även den till grund för verksamhetsplanen, eftersom det ska finnas täckning i budgeten för aktiviteterna verksamheten planerar.

Verksamhetsplanen ska vara realistisk och aktiviteterna som nämns i den ska vara sådana som verksamheten beräknar att genomföra.

Verksamhetsberättelsen som skrivs till delårsbokslutet per sista augusti och till årsredovisningen efter årets slut återkopplas mot verksamhetsplanen för att stämma av om aktiviteterna genomförts som planerat.

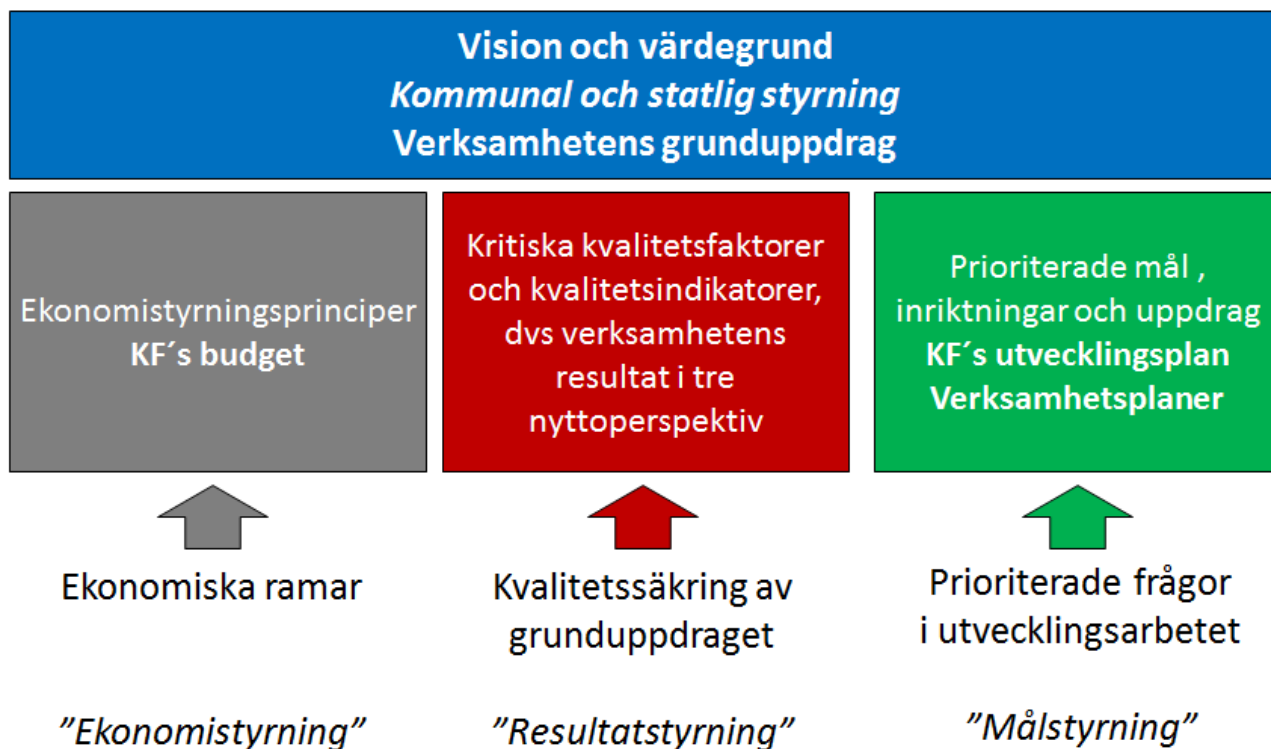
### Vem är verksamhetsplanen till för?

Verksamhetsplanen är till för alla medarbetare i verksamheten. Tanken är att den ska fungera som en vägvisare och ett hjälpmedel i det dagliga arbetet i verksamheten. Verksamhetsplanering är ett kontinuerligt arbete under hela året och oförutsedda händelser kan medföra förändringar i den planerade inriktningen, men det är alltid lättare att ändra färdväg om man från början vet vart man är på väg.

## 1.2 Kommunens styrmodell

Grunden i kommunens styrmodell är verksamheternas grunduppdrag som utgår från den kommunala och statliga styrningen samt kommunens övergripande vision och värdegrund. Detta är fundamentet och är den mera statiska delen av styrmodellen.

Utöver detta så finns de tre mera över tid föränderliga delarna i styrmodellen där förutsättningarna kan ändras utifrån ekonomi, behov och lokala politiska ambitioner.



I verksamhetsplanen återfinns de olika delarna enligt följande:

Blå ruta = Avsnitt 2

Grå ruta = Avsnitt 3

Röd ruta = Avsnitt 4  
Grön ruta = Avsnitt 5

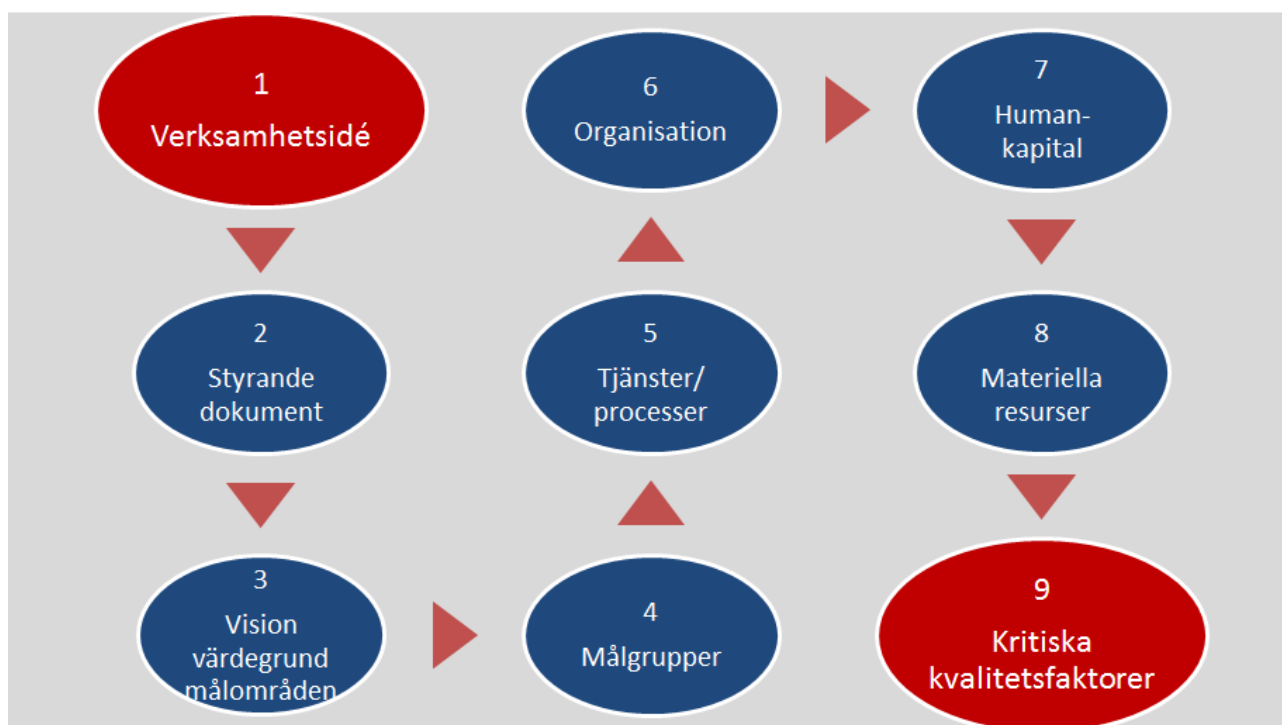
## 2 VERKSAMHETENS GRUNDUPPDRAG

Verksamhetsbeskrivningen utgör grunden i styrmodellen och kvalitetsledningssystemet och syftar till att skapa gemensamma definitioner på begrepp vilket i sin tur underlättar kommunikation och utvecklingsarbete.

En gemensam syn på verksamhetens grunduppdrag är en förutsättning för att kunna arbeta med systematiskt kvalitetsarbete och vi behöver därför säkerställa att vi har en gemensam bild av verksamheten och dess uppdrag. Fokus ska vara på de vi är till för och deras behov.

Beskrivningen av verksamheten och uppdraget ska användas för intern och extern kommunikation.

### 2.1 Metod för att beskriva verksamhetens uppdrag



Rubrik	Beskriver
Verksamhetsidé	Vad vi gör, för vem och varför
Styrande dokument	Lagar, riktlinjer, mål, mm som styr vår verksamhet
Vision, värdegrund och målområden	Vad vi önskar åstadkomma och hur vi förhåller oss till de vi är till för och varandra
Målgrupper	De vi är till för och deras behov vi ska tillgodose
Tjänster/processer	Det vi gör och våra roller i arbetet
Organisation	Hur vi är organiserade i olika funktioner
Humankapital	Utbildning, kompetens-/specialistområden, förmågor
Materiella resurser	System, anläggningar, verktyg, metoder, maskiner
Kritiska kvalitetsfaktorer	Faktorer som är särskilt viktiga för att vår verksamhet ska ha hög kvalitet (kvalitet i strukturer och processer samt det resultat vi förväntas uppnå)

### 2.2 Verksamhetsidé

Verksamhetsidén är en sammanfattning om

- vad verksamheten gör (har för uppdrag/uppgift)
- för vilka den finns till
- varför den finns till

## Vår verksamhetsidé

	Sammanfatta
Vi ska	<p>FOKUS-nämndens uppdrag gäller alla samhällsmedborgare, med ett särskilt fokus på barn och unga. FOKUS-nämnden (Fritid Och Kultur Utbildning i Samverkan) ansvarar för barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, elevboende med internat, vuxenutbildning, kulturskola samt fritids- och kulturförvaltning i Dals-Ed.</p> <p>För FOKUS-nämndens verksamheter gäller samma grundläggande perspektiv och värderingar som styr utbildningsväsendets arbete:</p> <p>"Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.</p> <p>Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.</p> <p>I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar tillgodogöra sig utbildningen.</p> <p>Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsfulla individer och medborgare." (1 kap. 4 § Skollagen)</p>

## 2.3 Verksamhetens styrande dokument av särskild betydelse

Styrdokument	Beskrivning/kommentar	Vad är särskilt kritiskt?
Skollagen	Verksamhetens syfte, ramar och mål.	Huvudmannens ansvarsområden
Kommunallagen	Verksamhetens syfte, ramar och mål	Demokratins organisering
Förvaltningslagen	Verksamhetens ramar	Myndighetens organisering
OSL	Verksamhetens ramar	Styr rutiner och handläggning
Kommunala mål och riktlinjer, Bibliotekslagen, LSS, Hälso- och sjukvårdslagen, Skollagen tillhörande förordningar och allmänna råd, Barnkonventionen, Diskrimineringslagen, Salamancadeklarationen, Arbetsmiljölagen, Socialtjänstlagen m.fl.		

## 2.4 Vision och värdegrund

### Kommunens övergripande vision

#### Dals-Ed - där det goda livet erbjuds

*Dals-Ed ska vara möjligheternas kommun där människor och näringsliv känner trivsel, trygghet och framtidstro*

Visionen tydliggörs ytterligare genom kommunens tre övergripande utvecklingsmål:

1. Dals-Ed - här jobbar vi för attraktivitet
2. Hållbarhet ska vara en självklarhet i Dals-Ed
3. Invånarna i Dals-Ed ska känna delaktighet

Beskrivningar till dessa samt förvaltningarnas mål och aktiviteter kopplade till utvecklingsplanen återfinns i avsnitt 5 i verksamhetsplanen.

### Kommunens värdegrund

*Grundläggande värderingar är viktiga för att vi på ett positivt och kreativt sätt ska:*

- Skapa förutsättningar för gemenskap, delaktighet och trivsel
- Skapa trygghet i arbetssätt, kommunikation och beslutsfattande
- Kunna omsätta demokratiskt fattade beslut i praktiskt handlande och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling både humanitärt, miljömässigt och ekonomiskt
- Skapa hälsofrämjande arbetsplatser

Våra värderingar	Vår definition	Detta betyder för oss externt	Detta betyder för oss internt
<b>Engagemang, glädje och humor</b>	Arbetsglädje är en grundläggande drivkraft i vår organisation. Vi ansvarar gemensamt för skapandet av en god arbetsmiljö. Vår organisation ska präglas av kreativitet, flexibilitet och engagemang	Att vi i våra kontakter med andra ska bemöta alla med respekt, engagemang och en positiv inställning	Att vi ska visa varandra öppenhet, vänlighet och humor, vara lyhörda för varandras idéer och åsikter samt stimulera varandra till utveckling
<b>Kompetens och professionalism</b>	Vi ska ha kunskap och kompetens för att möta alla dagens och morgondagens uppgifter. Den kompetens som finns i hela organisationen ska tas tillvara oavsett befattning. Alla ska därför uppmuntras att synliggöra specialkompetens som på något sätt kan tillföra organisationen värdefulla kunskaper	Att vi i våra kontakter med andra ska vara kunniga inom det aktuella arbetsområdet, hänvisa till den som är mest kompetent inom det aktuella arbetsfältet samt föra en rak, enkel och tydlig kommunikation	Att vi ska vara en arena för utveckling och stimulera varandras initiativ, ge varandra konstruktiv feedback samt uppmuntra till vidareutbildning och kompetensutveckling
<b>Respekt och integritet</b>	Vi är alla olika och det måste alltid finnas utrymme för olika uppfattningar	Att vi i våra kontakter med andra ska uppträda med respekt för alla människor, så att de känner sig väl bemötta i kontakter med kommunen, respektera individens integritet, inte involverar oss i ärenden som berör nära vänner eller nära släktingar och alltid uppträder objektiv	Att vi ska respektera varandra, ha förståelse för varandras verksamheter, kompetensområden och tid samt använda och dela med oss av var och ens kompetenser
<b>Lojalitet</b>	Det är viktigt att kommunen upplevs som en sammanhållen enhet	Att vi i våra kontakter med andra ska vara kommunens ambassadörer, ska visa respekt för de beslut som fattats i organisationen även om dessa inte stämmer överens med vår egen uppfattning och ska motarbeta fördomar och skvaller om kommunen	Att vi ska visa respekt för medarbetare, vara lojal med kommunens mål och beslut, ta upp kritik med den person som är berörd samt prata med varandra, inte negativt om varandra. Lojaliteten får dock aldrig hindra oss från att fästa ansvarigas uppmärksamhet på missförhållanden. Lojaliteten innebär ingen begränsning av våra skyldigheter och rättigheter enligt gällande lagstiftning t.ex. offentlighetslagstiftningen.
<b>Samarbete</b>	Samarbetet ska utveckla en stark "vi känsla" där tillit, öppenhet, ansvar och	Att vi i våra kontakter med andra ska vara raka, ärliga och hjälpsamma, ska ta	Att vi ska stötta och uppmuntra varandra



Våra värderingar	Vår definition	Detta betyder för oss externt	Detta betyder för oss internt
	medbestämmande präglar arbetsmiljön	initiativ och vara positiva till all typ av samverkan och vara lyhörda för andras tankar och idéer	

## Kommunens vision och värdegrunds betydelse för verksamheten

	Beskrivning/kommentar	Vad är särskilt kritiskt?
Vision	Vision	Leda, stödja och samordna politikens och verksamheternas utveckling i linje med uppdrag och mål och i detta arbete förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.
Värdegrund	Värdegrund	
	Särskilt viktigt i förhållande till de vi arbetar för	Alla tar sin yrkesroll på allvar i sakligt och objektivt bemötande, bidrar till god verksamhetsmiljö och ser varje människas värde.
	Särskilt viktigt i förhållande till varandra i verksamheten	FOKUS-förvaltningen ska stå för pålitlighet och positiva förväntningar och arbeta enligt hållningen "Kloka tillsammans".

## 2.5 Verksamhetens målgrupper av särskild betydelse

Målgrupp	Beskrivning/kommentar	Vad är särskilt kritiskt?
Barn och unga	Gäller all verksamhet	Ge grogrund för gott liv

## 2.6 Verksamhetens kvalitet i helheten utifrån olika nyttoperspektiv

### 2.6.1 Kundnytta - kvalitet och effektivitet utifrån målgruppernas perspektiv (de vi är till för)

#### Kritiska kvalitetsfaktorer för perspektivet Kundnytta

Kritisk kvalitetsfaktor Kundnytta	Definition	Kvalitetsindikator
<i>En viktig faktor för god kvalitet utifrån uppdraget</i>	<i>Beskrivning/definition/förklaring av kvalitetsfaktorernas betydelse och olika delar</i>	<i>Ett mått (obs ej mätmetoden). Inleds med antal, andel eller liknande</i>
Hög personalkompetens	Gäller respektive verksamhetsområde	Antal anmälningar där statliga myndigheter anför kritik

#### Kvalitetsindikatorer för perspektivet Kundnytta

Kvalitetsindikator Kundnytta	Mätmetod	Rutin för mätning
<i>Överför indikatorn från ovanstående</i>	<i>Metod för genomförande av</i>	<i>En beskrivning av hur rutinen för att</i>

<i>tabell</i>	<i>mätningen, t.ex enkät, fokusgrupp, intervju, statistik, stickprov m.m.</i>	<i>genomföra mätmetoden ska gå till</i>
Antal anmälningar där statliga myndigheter anför kritik	Uppföljning årsvis i internkontrollplan	Följs upp per kvartal i enlighet med rutin för internkontroll

## 2.6.2 Medarbetarnytta - kvalitet och effektivitet med avseende på kompetens, medarbetarskap, ledarskap och arbetsmiljö

### Kritiska kvalitetsfaktorer för perspektivet Medarbetarnytta

<b>Kritisk kvalitetsfaktor Medarbetarnytta</b> <i>En viktig faktor för god kvalitet utifrån uppdraget</i>	<b>Definition</b> <i>Beskrivning/definition/förklaring av kvalitetsfaktorernas betydelse och olika delar</i>	<b>Kvalitetsindikator</b> <i>Ett mått (obs ej mätmetoden). Inleds med antal, andel eller liknande</i>
Tillitsbaserat lednings- och samordningsarbete	För att stödja medarbetarens känsla av meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet genom att skapa utrymme för frihet under ansvar	Resultat HME-enkät

### Kvalitetsindikatorer för perspektivet Medarbetarnytta

<b>Kvalitetsindikator Medarbetarnytta</b> <i>Överför indikatorn från ovanstående tabell</i>	<b>Mätmetod</b> <i>Metod för genomförande av mätningen, t.ex enkät, fokusgrupp, intervju, statistik, stickprov m.m.</i>	<b>Rutin för mätning</b> <i>En beskrivning av hur rutinen för att genomföra mätmetoden ska gå till</i>
Resultat HME-enkät	Enkät årligen enligt årshjul	Digital hantering samordnat av personalkontoret

## 2.6.3 Ekonominytta - kvalitet och effektivitet i verksamheten och processerna

### Kritiska kvalitetsfaktorer för perspektivet Ekonominytta

<b>Kritisk kvalitetsfaktor Ekonominytta</b> <i>En viktig faktor för god kvalitet utifrån uppdraget</i>	<b>Definition</b> <i>Beskrivning/definition/förklaring av kvalitetsfaktorernas betydelse och olika delar</i>	<b>Kvalitetsindikator</b> <i>Ett mått (obs ej mätmetoden). Inleds med antal, andel eller liknande</i>
Fokus på grunduppdragen	För att återkommande definiera de faktiska uppdrag som åligger verksamheterna	Andel elever som fullföljer gymnasiestudier inom tre år


### Kvalitetsindikatorer för perspektivet Ekonominytta

<b>Kvalitetsindikator Ekonominytta</b> <i>Överför indikatorn från ovanstående tabell</i>	<b>Mätmetod</b> <i>Metod för genomförande av mätningen, t.ex enkät, fokusgrupp, intervju, statistik, stickprov m.m.</i>	<b>Rutin för mätning</b> <i>En beskrivning av hur rutinen för att genomföra mätmetoden ska gå till</i>
Andel elever som fullföljer gymnasiestudier inom tre år	Öppna jämförelser gymnasieskola	Ansvarig för KAA/IKE följer upp i samband med SKL:s sammanställning varje höst

### 3 EKONOMISKA RAMAR

#### 3.1 Verksamhetens ekonomiska resurser

Beräkningar inför 2019 pågår. Redovisas i ärendet Budget och mål.

Sammanställning ramar:

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Finansförvaltning	-308 308	-311 350	-314 001
<b>Ingående ram</b>	<b>-1 639</b>	<b>20 084</b>	<b>19 184</b>
Löneökningsspott 2018	6 968	0	0
Löneökningsspott 2019-2021	8 615	8 600	8 901
Tillfällig förstärkning i samband med kommunens förändringsarbete	5 500	0	0
Tidigareläggning kostnader för ombyggnation äldreboenden	1 900	-1 900	0
<b>Anpassningar att hantera på kommunövergripande nivå</b>	<b>-1 260</b>	<b>-7 600</b>	<b>-10 600</b>
<b>Totalt ofördelat</b>	<b>20 084</b>	<b>19 184</b>	<b>17 485</b>
<b>Kommunfullmäktige</b>	<b>629</b>	<b>642</b>	<b>656</b>
<b>Valnämnd</b>	<b>150</b>	<b>6</b>	<b>6</b>
<b>KS - Kommunledningsförvaltning</b>	<b>26 023</b>	<b>26 025</b>	<b>26 293</b>
<b>KS - Samhällsbyggnadsförvaltning</b>	<b>15 476</b>	<b>15 608</b>	<b>15 748</b>
<b>Plan- och byggnadsnämnden</b>	<b>2 151</b>	<b>2 151</b>	<b>2 151</b>
<b>Socialnämnden</b>	<b>121 975</b>	<b>122 761</b>	<b>124 190</b>
<b>FOKUS-nämnden</b>	<b>121 796</b>	<b>122 434</b>	<b>124 630</b>

## 4 KVALITETSSÄKRING AV GRUNDUPPDRAGET

### 4.1 Omvärlds- och nulägesanalys

#### Omvärldens påverkan

Den demografiska utvecklingen med befolkningstillväxt och ändrade förutsättningar på grund av flyktingsituationen, har avstannat. Detta gör att en omställning där mun måste rättas efter matsäck åter måste ske i planeringen.

Det svenska samhällets fortsatta utveckling mot allt större polarisering ställer krav på verksamheterna. FOKUS verksamheter, liksom kommunens i övrigt, har en utmaning i att möta dessa trender. Det offentliga uppdraget utgår enligt lag från principer om likvärdighet, samhörighet och gemensamt samhällsbyggande som också innebär skyldigheter för medborgaren. Dessa grundläggande principer strider i någon mån mot individualisering och rättighetstänkande.

På det nationella planet håller trenden med en alltmer utvecklad detaljstyrning i sig. Inspektioner från Skolinspektionen, Arbetsmiljöverket och IVO genomförs. Framförallt inom området barn- och utbildning har antalet riktade statsbidrag växt snabbt och med dessa riktade statsbidrag följer en styrning i detalj.

I den allmänna samhällsdebatten framställs ofta offentliga verksamheter i allt annat än god dager. Brister och felaktigheter presenteras dagligen i media. Det är en uppenbar risk att denna utveckling påverkar möjligheterna till god rekrytering av nya medarbetare. Lärarbristen är väl känd, men även när det gäller chefsansvar märks i hela landet att rekrytering blir allt svårare. Uppdragen blir alltmer komplexa och ansvarstunga, samtidigt som attraktiviteten för offentliga jobb inte förstärks. FOKUS har rekryterat till chefspositioner med stor framgång, men gör också på proaktiva insatser i form av internutbildning mm.

Inför läsåret 18/19 har det varit svårt att få sökande till de tjänster som varit annonserade på lärarområdet. Med tanke på den obalans som råder mellan behovet av lärare under de närmaste åren, attraktiviteten i yrket och kapaciteten på lärarutbildningarna är det troligt att det blir svårt att rekrytera legitimerade lärare. Lärarlönelyft och löneglidning förbättrar läget endast i liten utsträckning, då omvärlden också följer med. FOKUS kompetensförsörjningsgrupp arbetar planerligt med frågan och en särskild rekryteringsgrupp jobbade fokuserat under våren, men kommunen behöver samlas kring en plan för rekrytering och parallellt bevaka nuvarande medarbetares förutsättningar.

I förskolans reviderade läroplan läggs mer fokus på förskolans uppdrag när det gäller att vara den första delen i skolans uppdrag "det livslånga lärandet" vilket innebär att förskolans verksamhet även framgent kommer att vara en verksamhet som är i ständig utveckling. Trenden med fler barn i förskola i tidigare åldrar håller i sig.

Det pågår en statlig utredning om landets Kulturskolor. Man utreder lärarbehörighet, avgifter, undervisning under skoltid, eventuell Kulturskolelag m.m.

Kortsiktiga statliga insatser genom styrning med bidrag på en mängd områden gör förutsägbarhet och långsiktighet svårare i planering. FOKUS möter denna förändrade omvärld genom att skapa en projektorganisation som hanterar befintliga och fångar upp nya satsningar. Osäkerheten på riksplanet är stor valåret 2018 inför 2019.

## 4.2 Resultatanalys

### Kvalitetsindikatorer

Kvalitetsindikator	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antal anmälningar där statliga myndigheter anför kritik	1	3	0	1	1	
HME-enkät			81	79	-	
Andel elever som fullföljer gymnasiestudier inom tre år	72,2	63	69,2	72,1	-	

### Utvärdering och sammanfattning

#### 4.3 KKiK - Kommunens Kvalitet i Korthet

#### 4.4 Slutsats av resultatanalys

#### Ställningstagande och bedömning av måluppfyllelsen

Sett i ett nationellt perspektiv klarar FOKUS verksamheter ett stort antal inspektioner och anmälningar utan att kritik anföras. I landet har antalet förelägganden från statliga verk ökat markant. För Dals-Eds kommun har antalet anmälningar och inspektioner också ökat, men i mycket få fall utmynnat i annat än godkännande och utvecklingsområden.

HME-resultat är ett viktigt underlag för arbetet med arbetsmiljö. Oro inom lärarkollektivet i samband med att lärarbrist och löneglidning slagit igenom påverkar arbetsmiljön negativt. Lärarlönelyftet som infördes av regeringen 2016 påverkar i högsta grad fortfarande arbetsklimatet inom förskola och skola. En nedåtgående trend vänder förhoppningsvis under 2019.

Andelen elever som fullföljer gymnasiet är ett viktigt mått på hur väl kommunen förbereder unga människor för vuxenlivet. Inom tre år är resultatet inte tillfredsställande, men sett till sysselsättningsgraden inom två år efter gymnasiestudier ligger Dals-Ed mycket bra till. Låg ungdomsarbetslöshet kan tänkas påverka studiemotivationen för unga vuxna.

## 5 PRIORITERADE FRÅGOR I UTVECKLINGSARBETET

### 5.1 Dals-Ed - här jobbar vi för attraktivitet

#### Beskrivning

Vi ska tillsammans i Dals-Ed, genom trivsel, trygghet och framtidstro, skapa förutsättningar för alla människors möjligheter att förverkliga sina drömmar och idéer.

Boende- och verksamhetsmiljöer ska vara så attraktiva att vi som bor och verkar i kommunen trivs och önskar bo kvar samtidigt som nya attraktiva boenden, bra kommunikationer och infrastruktur, bidrar till att fler invånare, investerare och företagare dras till kommunen.

Dals-Ed ska vara attraktivt genom att kommuns verksamheter upprätthåller en hög kvalitet och service, flexibilitet och prestigelöshet. Kommunens verksamheter ska genom ständiga förbättringar, alltid erbjuda lite mer än förväntat.

Vi ska som kommun fortsatt vara känd för vårt företagsvänliga klimat. Entreprenörskap som förhållningssätt och möjligheter till valfrihet ska vara en naturlig del. Naturen har format särskilt goda förutsättningar i vår kommun som utgör en resurs för utveckling av besöksnäringen och fritidslivet. Det goda livet i Dals-Ed ska vara ett känt begrepp.

Förvaltningens mål	Nyckeltal	Beskrivning
Alla barn, unga och föräldrar ska känna sig nöjda med den verksamheten de befinner sig	Andel barn och unga som anger att de känner sig trygga i verksamheten	
	Andel barn och unga som trivs i verksamheten	
	NKI - Nöjd kund index - föräldrar	
	NKI - Nöjd kundindex - elever	
	Andel föräldrar som anger att deras barn/elev får den trygghet som barnet behöver	
	Andel föräldrar som anger att deras barn/elever trivs i verksamheten	

### 5.2 Hållbarhet ska vara en självklarhet i Dals-Ed

#### Beskrivning

Med hållbarhet avser vi ett helhetsperspektiv innehållande tre delar; den sociala, den ekologiska och den ekonomiska. Delarna påverkar och förutsätter varandra. Ekonomiska framgångar kräver ekologisk hållbarhet och är en förutsättning för att skapa god folkhälsa och stabila sociala förhållanden. Hög sysselsättning bidrar till att upprätthålla välfärd och kvalitet i våra verksamheter samt bidrar till de gemensamma investeringar som fordras för omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle som i sin tur kan ge driftsekonomiska fördelar i framtiden. Allt hänger samman.

Dals-Ed ska vara en framtidskommun där goda utbildningsmöjligheter, goda arbetsvillkor och miljö-hänsyn utgör viktiga förutsättningar för hög sysselsättning inför framtiden. Ungas möjligheter till utbildning och arbete ska vara i fokus. Kommunens verksamheter ska vara effektiva och kontinuerligt anpassas utifrån aktuella förutsättningar och hålla budget i balans för att även i framtiden ha resurser att leverera god kvalitet.

Stabil ekonomi i balans kan skapas genom en gemensam syn på god ekonomisk hushållning som bidrar till förståelse och respekt för våra gemensamma tillgångar. På detta sätt kan en ekonomisk reserv byggas upp som ger utrymme för framtida investeringar och kan möjliggöra en lägre skattenivå utan att det äventyrar verksamheter och utbud.

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och arbeta aktivt för att verksamheterna ska klara den framtida personalförsörjningen.

Förvaltningens mål	Nyckeltal	Beskrivning
--------------------	-----------	-------------

Förvaltningens mål	Nyckeltal	Beskrivning
Alla elever ska nå målen i den individuella studieplanen eller genomförandeplanen	Antal elever på IM år 1	Hur många av totala antalet IV elever går i år 1
	Antal fall av anmälningar och incidentrapporter av kränkningar, trakasserier och diskriminering.	
	Antal dokumenterade ärenden av kränkningar, trakasserier och diskriminering.	
	Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolans nationella program	Kunskap om kommunens resultat inom skolan utifrån skolans mål att ge eleverna behörighet till fortsatta studier på gymnasiet.
	Genomsnittligt meritvärde (betygspoäng) samtliga ämnen år 9	
	Antal beslutade åtgärder för elever med särskilt stöd	
	Andel elever som efter avslutad utbildning har godkänd gymnasie- och gymnasiesärskoleexamen	Avser både Utsikten och kommunens egna elever.
	Andel elever som har godkända kursbetyg	Utfall och målvärde anges i antal
	Andel godkända elever inom Grundläggande vuxenutbildning	Utfall och målvärde anges som antal elever.
	Andel godkända elever inom vuxenutbildningen på gymnasial nivå	Utfall och målvärde anges i antal elever
	Andel godkända elever inom SFI (nivå A-D)	
	Andelen elever som efter genomgången SFI går ut i sysselsättning (arbete eller utbildning).	
	Andel ungdomar vid internat-boendet som har nått målen i genomförandeplanen	
	Andel elever som har nått målen i genomförandeplanen	
Andel elever som har godkända nationella prov		

### 5.3 Invånarna i Dals-Ed ska känna delaktighet

#### Beskrivning

I Dals-Ed ska jämlikhet råda. Alla, unga som gamla, ska kunna påverka och medverka, vilja ta ansvar och möta varandra med glädje, respekt och förståelse.

Kommunens verksamheter ska präglas av öppenhet och tolerans samt främja engagemang och samverkan. Alla, personal och kommuninvånare, ska ha möjlighet att kunna göra sig hörda. Policydokumentet "Våra värderingar" ska vara vägledande för kommunens personal.

Våra barn och unga är framtiden. Därför ska vi lyssna på barnen och särskilt ta hänsyn till deras behov.

Förvaltningens mål	Nyckeltal	Beskrivning
Samhörighet Och Stolthet ska prägla verksamheterna för att skapa positiva förväntningar.	Antal barn och elever som besvarar den årliga enkäten	
	Andel föräldrar som är NÖJDA eller MYCKET NÖJDA med	



Förvaltningens mål	Nyckeltal	Beskrivning
	utvecklingssamtalen	
	Andel barn och unga som anger att de är delaktiga i planering, genomförande och utvärdering.	Frågorna: - Får du själv bestämma vad du vill leka med på förskolan/familjedaghem - Får du själv välja vad du vill göra på fritids - Brukar ni göra roliga saker i klassrummet - år 2
	Andel föräldrar som är NÖJDA eller MYCKET NÖJDA med den information man får från verksamheten	
	Andel föräldrar som är NÖJDA eller MYCKET NÖJDA med kontakten med personalen	

## 5.4 Övriga mål

### Beskrivning

Verksamhetsmål, nyckeltal och aktiviteter som inte kan knytas till de av kommunfullmäktige fastställda utvecklingsområdena eller prioriteringarna.

Förvaltningens mål	Nyckeltal	Beskrivning
Utvecklingsmål - Nyfikenhet och Lust att Lära ska främja utvecklingen av verksamheterna.		
	Antal avvikelserapporter av olycksfall, tillbud mm bland barn, elever och personal.	
	Andel föräldrar som besvarar den årliga enkäten	
	Biblioteket - Öka antalet låntagare och antal lån på biblioteket.	
	Fritid och kultur - Antal arrangemang för vuxna	Antalet arrangemang för vuxna rapporteras/halvår. Målvärdet enligt budget.
	Fritid och kultur - Antal arrangemang för barn	Antalet arrangemang/halvår. Målvärdet enligt budget

## 6 NATIONELLA MÅL - förvaltningsnivå

### 6.1 Barn och elevers utveckling mot målen

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Alla föräldrar och elever ska ges goda möjligheter att framföra synpunkter samt påverka i sin nuvarande och framtida verksamhet.	Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolans nationella program
	Andel föräldrar som är NÖJDA eller MYCKET NÖJDA med utvecklingssamtalen
	Andel barn och unga som anger att de är delaktiga i planering, genomförande och utvärdering.
	Andelen elever som anser att läraren förväntar sig att eleven ska målen i alla ämnen.
Barn och elevers vårdnadshavare ska fortlöpande informeras om elevens och barnets utveckling	NKI - Nöjd kund index - föräldrar
	NKI - Nöjd kundindex - elever
	Andel föräldrar som är NÖJDA eller MYCKET NÖJDA med den information man får från verksamheten
	Andel föräldrar som besvarar den årliga enkäten
Skolan ska ha nära samverkan med arbetsliv och närsamhället/föreningsliv i övrigt för att förbereda eleverna inför framtida val - utbildning och arbetsliv.	Andel elever som anser att de får information om hur det går i skolarbetet

### 6.2 Trygghet och studiero

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att all elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero	Antal fall av anmälningar och incidentrapporter av kränkningar, trakasserier och diskriminering.
	Andel elever som upplever arbetsro på lektionerna

### 6.3 Åtgärder mot kränkande behandling

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Inom varje särskild verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever	Antal dokumenterade ärenden av kränkningar, trakasserier och diskriminering.
	Andel barn och unga som anger att de känner sig trygga i verksamheten

### 6.4 Läroplanens uppdrag

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Respektive förskolas och skolas ansvar att uppfylla de övergripande mål och riktlinjer som anges i läroplanen för kunskaper, normer och värden som alla barn och elever bör ha utvecklat när de lämnar utbildningen.	Andel elever som uppnår målen i sin individuella studieplan
	Andelen elever som inte byter studieväg efter 1 år i gymnasiet
	Andel anmälningar där statliga myndigheter anför kritik
	Andel elever i år 9 som erhåller lägst betyget E i alla ämnen
	Andel elever med gymnasieexamen vid Utsiktens gymnasieskola
	Andelen elever med åtgärdsprogram

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
	Andel avgångselever som fullföljt gymnasiet inom tre år
	Andelen elever som vet vad de ska kunna för att nå målen i de olika ämnena
	Andel elever som efter fullföljd studiegång inom gymnasiesärskolan får tillgång till boende och sysselsättning.
	Genomsnittligt meritvärde (betygspoäng) samtliga ämnen år 9
	Genomsnittligt meritvärde (betygspoäng) samtliga ämnen år 9 - Salsa
	Andel elever som har nått målen i genomförandeplanen

## 6.5 Elevhälsans medicinska insats - Skolhälsovård

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Skolhälsovården ska förbättra elevernas psykiska och kroppsliga hälsa och verka för sunda levnadsvanor	

## 6.6 Internatboende

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Verksamheten i Utsiktens boenden ska vara av god kvalitet.	Andel ungdomar vid internat-boendet som har nått målen i genomförandeplanen

## 6.7 Bibliotekslagen

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Bibliotekets utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.	Biblioteket - Öka antalet låntagare och antal lån på biblioteket.

## 6.8 Kultur- och fritidsverksamhet

Nämndens utvecklingsområden	Resultatmål
Kommunen ska främja, stödja och organisera kultur- och fritidsverksamhet	Fritid och kultur - Antal arrangemang för vuxna
	Fritid och kultur - Antal arrangemang för barn

## 7 VERKSAMHETENS PLANERING

Förutom förändringar i styrdokumentet kan en rad fokusområden pekats ut under 2019. I skrivande stund är inte budgetförutsättningarna klara. Kommunfullmäktiges budget har ännu inte beräknats gentemot faktisk kostnadsutveckling. Dock kan sägas att oavsett detta är även 2019 rekryteringsarbetet en av de absolut viktigaste frågorna. FOKUS bygger ut sin personalförsörjningsplan och utökar stöd för studier genom att ingå i Högskolan Västs AIL (Arbetsintegrerat lärande) för mellanstadie lärare, bland annat.

Området digitalisering slår igenom inom alla verksamheter på olika sätt. GDPR, EU:s nya dataskyddsförordning, kommer att påverka administration, rutiner och dokumenthantering och annat. Omfattande förberedelser och fortbildning kommer att behöva ta tid och resurser, liksom arbetet med kommunens byte av basplattform.

Inom utbildningsverksamheterna stärks ämnesinnehållet med programmering och de digitala verktyg som finns ska fortsätta utvecklas, göras säkra och moderniseras. Samverkan med en väl fungerande IT-enhet är helt avgörande. På administrationssidan har riktiga e-tjänster slagit igenom för barnomsorgen 2018. Fortsatt utvecklingsarbete planeras för fritidshemmen i första hand. Biblioteket är i Meröppet fullt ut, vilket förhoppningsvis ytterligare ökar nyttjandegraden av biblioteksverksamheten. Till detta kommer att skolbiblioteksverksamheten stärks och förtydligas, inte minst i samband med att en ny kultur- och fritidsplan utarbetas.

Det systematiska kvalitetsarbetet är i en övergångsfas från tidigare styrmodell till den kommande. Processen med framtagande av Verksamhetsdeklarationer ska involvera all personal i dialog med nämnden, och utmynna i ett nytt, förenklat och förtydligt rapportsystem 2019. Detta hänger även samman med de satsningar som görs för förbättrad arbetsmiljö, med kasam-dialogen som ett verktyg och framtagandet av beskrivning av grunduppdrag som sker i dialoggrupper. Det här är ett arbete som måste hållas ständigt levande, inte minst eftersom det också påverkar kompetensförsörjningen, ännu ett avgörande utvecklingsområde.

Verksamheterna inom FOKUS har tre tydliga grunduppdrag: Att stödja allas personliga utveckling, att arbeta med kunskapsuppdraget och att skapa förutsättningar för alla att delta fullt ut i samhället. Arbetet för ett ökat innanförskap är prioriterat. Och när det gäller dessa avgörande uppdrag är fortsatt satsning på extern finansiering för utveckling mycket väsentligt. Under 2018 har den nya rollen Samordnare för skolutveckling kommit på plats, vilket skapar bättre förutsättningar för alla verksamhetsområden att få stöd genom extern finansiering.

Avslutningsvis bör sägas att FOKUS även under 2019 behöver lägga kraft på lokalprocesser. Under 2018 kom Fågelvägen-projektet liksom grundskoleprojekten till avslut, vilket inte skett utan påverkan på verksamheterna. Under året påbörjades även arbetet med aktivitetsplats Haga, liksom aktivitetsbana Utsikten, vilka syftar till att skapa bättre förutsättningar för folkhälsa och spontanaktivitet, samt förstärkt arbete som ligger i linje med utomhuspedagogik och så kallat platsrelaterat lärande. Ojämnt fördelade årskullar gör att lokalanpassningar hela tiden måste ske, något som framförallt påverkar förskola och grundskola tidigare år 2019.

Sammanfattningsvis för 2019 kan sägas att oerhört mycket utvecklingsarbete pågår, samtidigt som det 2019 kommer att krävas mycket konkret arbete för kostnadskontroll. Det råder ingen tvekan om att utveckling står i FOKUS.